

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maatalouden tukien toimeenpanosta annettua lakia muutettavaksi siten, että maatilojen neuvontaa koskevat säännökset muutettaisiin vastaamaan Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2014—2020 sisältyvää, vuoden 2015 alusta käyttöön otettavaa maatilojen neuvontajärjestelmää. Tuolloin korvaus maatilojen neuvontapalveluihin myönnettäisiin ja maksettaisiin Euroopan unionin osarahoitteisena tukena. Maatilojen neuvontaa annettaisiin muun muassa täydentävistä ehdoista, viherryttämistuen vaatimuksista, ilmastonmuutoksen hillitsemisestä, luonnon monimuotoisuudesta, vesien ja maaperän suojelusta, ympäristökorvauksista, luonnonmukaisesta tuotannosta, kasvinsuojelusta, tuotantoeläinten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä ympäristötehokkuuteen liittyvistä seikoista. Maatilojen neuvontajärjestelmän mukainen korvaus maksettaisiin neuvojalle tai tämän työnantajalle. Neuvojat

valittaisiin noudattaen julkisista hankinnoista annettua lakia. Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää, että neuvojien valintamenettelyyn sovelletaan julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä.

Lakia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että kunnan tekemä päätös voitaisiin antaa tiedoksi tavallisena tiedoksiantona. Laissa olevat viittaukset Euroopan unionin lainsäädäntöön muutettaisiin vastaamaan nykyisin voimassa olevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä.

Muut kuin maatilojen neuvontajärjestelmää koskevat säännökset ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian. Maatilojen neuvontajärjestelmää koskevat säännökset ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Neuvojen valitsemiseen liittyviin toimiin voitaisiin ryhtyä lain tultua voimaan.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Maatalouden tukien toimeenpanosta annettu laki (192/2013), jäljempänä *toimeenpanolaki*, tuli voimaan 19 päivänä maaliskuuta 2013. Toimeenpanolakiä sovelletaan Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013), jäljempänä *suorien tukien laki*, maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001), jäljempänä *kansallisten tukien laki*, ja luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön tilan parantamiseen liittyvistä tuista annetun lain (1440/2006), jäljempänä *linjan 2-laki* nojalla myönnettävien tukien toimeenpanoon. Toimeenpanolaissa säädetään keskitetysti eri viranomaisten tehtävistä ja toimivallasta, tuen hakumenettelystä, tukihakemuksen käsittelystä viranomaisessa ja päätöksenteosta, valvonnasta sekä tuen palauttamisesta ja takaisinperinnästä. Toimeenpanolaki sisältää myös aiemmin voimassa olleessa tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetussa laissa (557/2005), jäljempänä *tilatukilaki*, olleet säännökset tilatukijärjestelmän tukioikeusrekisteristä sekä tilaneuvontajärjestelmän toimeenpanosta. Toimeenpanolaissa säädetään myös päätöksen maksullisuudesta, viranomaisen oikeudesta tietojensaantiin sekä muutoksenhausta. Toimeenpanolain säätämisen yhteydessä kumottiin aiemmin voimassa olleet maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoitettaessa noudatettavasta menettelystä annettu laki (1336/1992) sekä Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annettu laki (1100/1994). Edellä mainittu tilatukilaki on puolestaan kumottu 19 päivänä maaliskuuta 2013 voimaan tullella suorien tukien lailla. Kumottujen lakien nojalla annetut asetukset jätettiin kuitenkin siirtymäsäännöksellä voimaan.

Tilatukilain tilaneuvontajärjestelmää koskevat säännökset tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Nykyinen tilaneuvontajärjestelmä perustuu yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tuki-

järjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) N:o 2529/2001 muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003, jäljempänä *tilatukiasetus*, 13—16 artiklaan. Tilatukiasetuksen 13 artiklan mukaan jäsenvaltion on perustettava järjestelmä, jossa viljelijöille annetaan maatalousmaata ja tilanhoitoa koskevia neuvoja, ja neuvontapalvelujen on katettava tilatukiasetuksessa tarkoitetut täydentävät ehdot eli vähintään lakisääteiset hoitovaatimukset ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset. Tilaneuvontajärjestelmä on jäsenvaltiolle pakollinen, mutta viljelijälle vapaaehtoinen. Täydentävien ehtojen neuvonta on jaettu seitsemään osioon eli hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset; ympäristösäädökset; eläinten tunnistus ja rekisteröinti; kasvinsuojeluaineet: elintarvikkeet; rehut sekä eläinten hyvinvointi ja eläintaudeista ilmoittaminen. Viljelijä voi itse valita, mistä osiosta tai osioista hän haluaa neuvontaa. Maaseutuvirasto hyväksyy neuvotat enintään kolmen vuoden määräajaksi. Tilaneuvontajärjestelmää koskevat säännökset sisältyvät nykyisin toimeenpanolakiin. Toimeenpanolaissa säädetään muun muassa neuvotat hyväksymisestä ja hyväksynnän peruuttamisesta, neuvotat kelpoisuusehdoista, neuvontatehtävän hoitamisesta ja neuvontarekisteristä. Tilaneuvontaan myönnettävästä tuesta säädetään puolestaan suorien tukien lain 25 §:ssä. Tuki tilaneuvontaan maksetaan viljelijälle ja tuki kuuluu niin sanotun de minimis –tuen piiriin.

Euroopan unionissa maatalouden ja maaseudun kehittämisen tukipolitiikka kuuluu Euroopan unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen saatiin päätökseen vuonna 2013, joskin yksityiskohtien osalta työ jatkuu vielä vuonna 2014. Yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen perustuu ensinnäkin komission 18 päivänä marraskuuta 2010 antamaan tiedonantoon (KOM(2010)

672 lopullinen) yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuudesta. Tiedonannossa yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiksi määriteltiin elinvoimaisen elintarviketuotannon ylläpitäminen, luonnonvarojen kestävä käyttö ja tasapainoinen alueellinen kehitys. Komissio antoi lisäksi toisen, 29 päivänä kesäkuuta 2011 julkaistun tiedonannon (KOM(2011) 500 lopullinen), joka pohjautui komission huhtikuussa 2010 käynnistämään julkiseen keskusteluun yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuudesta. Tiedonantojen pohjalta komissio antoi ehdotuksensa yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskeviksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi 12 päivänä lokakuuta 2011. Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevaan lainsäädäntökokonaisuuteen kuuluu kaikkiaan seitsemän Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta yhteisen maatalouspolitiikan eri osa-alueilta eli suorista tuista, yhteisistä markkinajärjestelyistä, maaseudun kehittämisestä, horisontaalisista asioista, maatalouden yhteiseen markkinajärjestelyyn liittyvien tiettyjen tukien ja vientitukien vahvistamista koskevien toimenpiteiden määrittämisestä, suorien tukien vuoden 2014 siirtymätoimenpiteistä sekä yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen muuttamisesta tilatukijärjestelmää ja viininviljelijöiden tukea koskevilta osin. Mainitut asetukset ovat tulleet voimaan 20 päivänä joulukuuta 2013, mutta niistä osaa tai osaa artikloista sovelletaan vasta vuoden 2015 alusta lukien. Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen viivästyttä alkuperäisestä tavoitteesta eli toimeenpanosta vuodesta 2014 alkaen on vielä annettu asetus vuoden 2014 siirtymäjärjestelyistä eli eräistä maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) myönnettävää tukea koskevista siirtymäsäännöksistä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 muuttamisesta varojen ja niiden jaon osalta vuonna 2014 sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1307/2013, (EU) N:o 1306/2013 ja (EU) N:o 1308/2013 muuttamisesta niiden soveltamisen osalta vuonna 2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1310/2013.

Toimeenpanolain, suorien tukien lain ja linjan 2-lain osalta merkitystä on erityisesti kolmella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, eli yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 458/2008 kumoamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1306/2013, jäljempänä *horisontaaliasetus*, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1307/2013, jäljempänä *suorien tukien asetus*, ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1305/2013, jäljempänä *maaseutuasetus*. Vaikka edellä mainitut asetukset ovat tulleet voimaan, niin suorien tukien asetuksen ja maaseutuasetuksen mukaisia viljelijätukia, mukaan lukien korvaus maatilojen neuvontaan, myönnetään vasta tukivuodesta 2015 alkaen. Horisontaaliasetuksen säännöksiä sovelletaan sen sijaan pääsääntöisesti jo vuonna 2014 joitain yksittäisiä artikloja lukuun ottamatta.

Horisontaaliasetukseen sisältyy säännökset muun muassa maatalousrahastoja koskevista yleisistä säännöksistä (kuten maksajavirasto ja todentamisviranomaisen), maatilojen neuvontajärjestelmästä, rahastojen varainhoidosta, valvontajärjestelmistä ja seuraamuksista sekä täydentävistä ehdoista. Maaseutuasetus sisältää viljelijätukien osalta säännökset muun muassa maatilojen neuvontajärjestelmästä, luonnonhaittakorvauksesta, ympäristökorvauksesta, eläinten hyvinvointikorvauksesta ja korvauksesta luonnonmukaiselle tuotannolle.

Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisen yhteydessä Suomessa on valmisteltu Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020, jäljempänä *maaseudun kehittämisohjelma*, jonka valtio-

neuvoston on tarkoitus hyväksyä huhtikuussa 2014 ja joka toimitetaan tämän jälkeen komission hyväksyttäväksi. Ahvenanmaan maakunta valmistelee oman, maakuntaa koskevan maaseudun kehittämisohjelman. Maaseudun kehittämisohjelmassa kuvataan muun muassa ne maaseutuasetuksen mahdollistamat toimenpiteet ja tukijärjestelmät, jotka otetaan Manner-Suomessa käyttöön, sekä näiden tavoitteet, vaikutukset sekä tuen tyyppi, tukikelpoiset kustannukset ja tuensaajat. Maaseudun kehittämisohjelman mukaisten tukijärjestelmien käyttöönotto edellyttää komission hyväksyntää ja ohjelman mukaisia viljelijätukia myönnetään tukivuodesta 2015 lukien.

Maaseutuasetuksen, horisontaalasetuksen ja maaseudun kehittämisohjelman mukainen maatilojen neuvontajärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2015 alusta. Mainittujen asetusten ja maaseudun kehittämisohjelman mukaan maatilojen neuvontaa annetaan muun muassa täydentävistä ehdoista, viherryttämistuen vaatimuksista, ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja muutokseen sopeutumisesta, luonnon monimuotoisuudesta, vesien ja maaperän suojelusta, innovaatioista, ympäristökorvauksista, maatalousmaan säilyttämisestä, luonnonmukaisesta tuotannosta, kasvinsuojelusta ja integroidusta torjunnasta, tuotantoeläinten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä ympäristötehokkuuteen liittyvistä seikoista kuten energian käytön tehostamisesta ja uusiutuvasta energiasta. Jäsenvaltion on varmistettava, että maatilojen neuvontajärjestelmä kattaa ainakin horisontaalasetuksen 12 artiklan 2 kohdassa mainitut seikat. Korvausta maatilojen neuvontaan annetaan jatkossa Euroopan unionin osarahoitteisena tukena ja osana maaseudun kehittämisohjelmaa toisin kuin nykyisin. Lisäksi vuoden 2015 alusta käyttöön otettava maatilojen neuvontajärjestelmä kattaa laajemman aihealueen kuin tällä hetkellä. Neuvojen valintamenettelyyn sovelletaan maaseutuasetuksen mukaan julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä. Maatilojen neuvontajärjestelmän mukainen korvaus maksetaan neuvojalle tai, jos neuvoja on toisen palveluksessa, tämän työnantajalle.

2 Ehdotetut muutokset

Horisontaalasetuksella kumottiin yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1290/2005 eli niin sanottu rahoitusasetus. Tästä johtuen 4 §:n (*Määritelmät*) 1 kohdan määritelmä ehdotetaan muutettavaksi horisontaalasetuksen määritelmäksi. Lisäksi maksajavirastoa koskevat viittaukset rahoitusasetuksen 6 artiklaan lain 6 §:ssä (*Maaseutuvirasto*) ja 37 §:ssä (*Maksajavirasto*) ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi voimassa olevan horisontaalasetuksen 7 artiklaan. Toimeenpanolain 39 §:ssä (*Todentamisviranomaisen*) oleva viittaus rahoitusasetuksen 7 artiklaan ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi voimassa olevan horisontaalasetuksen 9 artiklaan. Pykäliin ei ehdoteta tehtäväksi niiden asialliseen sisältöön vaikuttavia muutoksia.

Toimeenpanolain 4 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 a kohta, jossa määriteltäisiin maaseutuasetus. Maaseutuasetuksen määritelmän sisällyttäminen lakiin on perusteltua sen vuoksi, että ehdotukseen sisältyvään 9 lukuun ehdotettujen muutosten jälkeen maatilojen neuvontajärjestelmä perustuisi sekä maaseutuasetuksen että horisontaalasetuksen säännöksiin.

Toimeenpanolain 12 §:n (*Viranomaisen alueellinen toimivalta*) 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskisi myös kuntien alueellisen toimivallan määräytymistä. Kuntien alueellinen toimivalta on tähänkin asti määräytynyt lain 12 §:ssä tarkoitettulla tavalla ja toimivalta on käytännössä määritetty toimeenpanolain 12 §:n säännösten mukaisesti lain tultua voimaan, vaikkei pykälässä ole ollut viittausta toimeenpanolain 11 §:ään eli kunnan tekemiin päätöksiin. Kyseessä on siis tekninen muutosehdotus.

Toimeenpanolain 9 lukua (*Tilaneuvontajärjestelmän toimeenpano*) ehdotetaan muutettavaksi siten, että luvun otsikon suomenkielinen sanamuoto muutettaisiin maatilojen neuvontajärjestelmän toimeenpanoksi ja luvun säännökset muutettaisiin vastaamaan maaseutuasetuksen, horisontaalasetuksen ja maaseudun kehittämisohjelman mukaista maatilojen neuvontajärjestelmää, joka otetaan edellä sanotun mukaisesti käyttöön vuoden 2015 alusta. Toimeenpanolain 44 §:ää

(*Tilaneuvontajärjestelmä*) ehdotetaan muutettavaksi siten, että neuvontaa annettaisiin maaseutuasetuksen 15 artiklassa ja horisontaalasetuksen 12 artiklassa tarkoitettuna neuvontana. Horisontaalasetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädetään niistä seikoista, jotka jäsenvaltiossa perustettavan maatalojen neuvontajärjestelmän on katettava. Maatalojen neuvontajärjestelmä voi lisäksi kattaa maaseutuasetuksen 15 artiklan 4 kohdassa ja horisontaalasetuksen 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja seikkoja. Maaseudun kehittämisohjelman mukaan neuvontaa annettaisiin täydentävistä ehdoista, viherryttämistuen vaatimuksista, ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja muutokseen sopeutumisesta, luonnon monimuotoisuudesta, vesien ja maaperän suojelusta, innovaatioista, ympäristökorvauksista, maatalousmaan säilyttämisestä, luonnonmukaisesta tuotannosta, kasvinsuojelusta ja integroidusta torjunnasta, tuotantoeläinten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä ympäristötehokkuuteen liittyvistä seikoista kuten energian käytön tehostamisesta ja uusiutuvasta energiasta. Ehdotuksen mukaan Maaseutuvirasto valitsisi neuvontaa antavat henkilöt kuten nykyisinkin. Pykälän suomenkielinen otsikko ehdotetaan muutettavaksi sen sisältöä vastaavaksi.

Toimeenpanolain 45 §:ää (*Neuvojien hyväksyminen*) ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan maaseutuasetuksen säännöksiä sekä maaseudun kehittämisohjelmaa. Pykälän 1 momentin mukaan neuvotat valittaisiin noudattaen mitä julkisista hankinnoista annettussa laissa (348/2007) säädetään. Tältä osin ehdotus perustuu maaseutuasetuksen 15 artiklan 3 kohtaan, jonka mukaan neuvotat on valittava tarjouspyynnöillä ja valintamenettelyyn on sovellettava julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä. Edelleen ehdotuksen mukaan neuvotat valittaisiin ja hyväksyttäisiin maaseudun kehittämisohjelman voimassaoloajaksi. Tältä osin ehdotus perustuu maaseudun kehittämisohjelmaan. Edelleen maaseudun kehittämisohjelman mukaan uusia neuvoja valittaisiin kerran vuodessa. Maaseutuvirasto hoitaisi neuvojien valitsemisen julkisista hankinnoista annetun lain mukaisesti. Maaseutuvirasto voisi ryhtyä neuvojien valitsemiseen liittyviin toimenpiteisiin jo vuonna 2014 sen jälkeen, kun ehdotettu laki

on tullut voimaan. Tällöin uusi maatalojen neuvontajärjestelmä olisi mahdollista ottaa käyttöön heti vuoden 2015 alusta lukien.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että niistä poistetaan säännös neuvontajärjestöjen hyväksymisestä. Vuodesta 2015 lukien neuvojiksi voidaan valita ja hyväksyä ainoastaan luonnollisia henkilöitä maaseutuasetuksen ja maaseudun kehittämisohjelman perusteella. Momenttien sisältöön ei neuvontajärjestöjä lukuun ottamatta ehdoteta asiallisia muutoksia.

Ehdotetun 3 momentin mukaan neuvojan tulisi ylläpitää ja kehittää maatalojen neuvonnan edellyttämää ammattitaitoa. Neuvojan tulisi seurata oman alansa kehitystä ja osallistua esimerkiksi Maaseutuviraston järjestämiin koulutuksiin. Maaseutuvirasto on suunnitellut myös sen Internet-sivuille tehtävää koulutusmateriaalipakettia, jonka avulla neuvoja voisi itsenäisesti hankkia lisää tarvitsemaansa tietoa neuvonnasta sekä päivittää tietojansa.

Toimeenpanolain 46 §:ää (*Neuvojien kelpoisuusehdot*) ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin siten, että neuvotalla tulisi olla neuvottavaan asiakokonaisuuden alaan soveltuva vähintään toisen asteen koulutus. Muutoksen jälkeen koulutusvaatimuksesta ei olisi enää mahdollista poiketa erityisestä syystä. Lisäksi neuvotalla tulisi olla neuvottavaan asiakokonaisuuteen soveltuva neuvontakokemus. Neuvojien pätevyysvaatimukset perustuvat sekä horisontaalasetuksen 13 artiklan että maaseudun kehittämisohjelmaan. Soveltuvana toisen asteen ammatillisena koulutuksena voitaisiin pitää esimerkiksi koulutusta maatalous-, hevostalous-, puutarha-, ympäristö-, eläintenhoito- tai eläinlääkintäalalta taikka sähkö-, lvi-, rakennus- tai muulta vastaavalta tekniseltä alalta. Luonnollisesti mikä tahansa toisen asteen koulutus ei välttämättä anna pätevyyttä toimia kaikilla neuvontasektoreilla eli esimerkiksi sähkötekniikka ei olisi pätevä antamaan neuvontaa tuotantoeläinten hyvinvoinnista ja terveydestä. Neuvontakokemuksen voisi puolestaan todentaa esimerkiksi henkilön aiemman työkokemuksen perusteella. Maaseudun kehittämisohjelman mukaan neuvojan tai sen organisaation, jonka palveluksessa neuvoja on, tulisi olla arvonlisäverovelvollinen annettavasta neuvonnasta. Tä-

män vuoksi ehdotetaan, että neuvojan tai, jos neuvoja on toisen palveluksessa, tämän työnantajan tulisi olla merkitty arvonlisäverolain (1501/1993) 172 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Mainittuun rekisteriin merkitään kaikki ne, jotka ovat toiminnastaan arvonlisäverovelvollisia ja rekisteriin merkitseminen voidaan todentaa esimerkiksi veroviranomaisen antamalla todistuksella tai yritysten osalta yritystietojärjestelmään sisältyvistä tiedoista. Yritystietojärjestelmän perustietoja pääsee jokainen tarkastelemaan joko yrityksen nimen tai Y-tunnuksen avulla.

Toimeenpanolain 47 §:n (*Hyväksynnän peruuttaminen*) 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälästä poistetaan säännös neuvontajärjestön hyväksynnän peruuttamisesta, koska neuvojiksi voidaan valita ainoastaan luonnollisia henkilöitä. Muilta osin momenttiin ei ehdoteta asiallisia muutoksia.

Toimeenpanolain 49 §:n (*Neuvontarekisteri*) 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi rekisteriin tallennettavien tietojen osalta ensinnäkin siten, että neuvontarekisteriin ei enää tallennettaisi neuvontajärjestöjä, koska edellä sanotun mukaisesti neuvojiksi voidaan jatkossa valita ainoastaan luonnollisia henkilöitä. Nykyisin voimassa olevassa tilaneuvontajärjestelmässä tuki on maksettu viljelijälle ja viljelijä on tukihakemuksessa antanut myös palautteen saamastaan neuvonnasta. Maatilojen neuvontajärjestelmässä korvaus maksetaan neuvojalle ja neuvoja myös hakee kyseistä korvausta. Näin ollen vuoden 2015 lukiin ei tule enää olemaan virallista lomaketta, jonka avulla viljelijältä saataisiin palautetta neuvonnasta, mistä johtuen ehdotetaan, ettei neuvontarekisteriin tallennettaisi jatkossa tietoa neuvonnasta annetusta palautteesta.

Toimeenpanolain 50 §:n (*Neuvontarekisterin tietojen luovuttaminen ja säilytysaika*) 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi 49 §:ään ehdotettujen muutosten johdosta siten, että momentista poistettaisiin säännökset viljelijän neuvonnasta antaman palautteen luovuttamisesta, koska palautetta ei enää tallenneta neuvontarekisteriin vuoden 2015 alusta.

Pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta neuvontajärjestöistä. Momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi tie-

tojen säilytysajan osalta siten, että tiedot säilytettäisiin rekisterissä kymmenen vuoden ajan maaseudun kehittämissuunnitelman päättymisestä lukien. Myös tällä hetkellä tietojen säilytysaika on kymmenen vuotta tosin sillä erotuksella, että tiedot säilytetään kymmenen vuotta neuvonnan antamisvuodesta lukien.

Toimeenpanolain 51 §:ään (*Päätöksen maksullisuus*) ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti kunnan tekemän päätöksen tiedoksi antamisesta, mistä johtuen myös pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi pykälän sisältöä vastaavaksi. Aiemmin voimassa olleen lainsäädännön mukaan kunnan viranomaisen tekemä päätös voitiin antaa tiedoksi käyttäen hallintolain (434/2003) 59 §:ssä tarkoitettua tavallista tiedoksiantoa eli lähettämällä päätös postitse. Hallintolain 60 §:n mukaan todisteellista tiedoksiantoa eli päätöksen lähettämistä postitse saantitodistusta vastaan tulee käyttää silloin, jos päätös koskee velvoittavaa päätöstä, josta alkaa kuluu muutoksenhaku-aika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika. Kunnat tekevät päätökset valtaosasta suorien tukien lain, kansallisten tukien lain ja linjan 2-lain nojalla myönnettävistä tuista. Hallintolain näkökulmasta itse tukipäätös, vaikkei tukea myönnettäisi sen suuruisena kuin mitä tukea on haettu, ei ole sellainen hallintolain 60 §:ssä tarkoitettu päätös, joka tulisi antaa tiedoksi todisteellisesti. Sen sijaan takaisinperintäpäätös on sellainen hallintolain 60 §:ssä tarkoitettu päätös, joka tulee antaa tiedoksi todisteellisesti. Toimeenpanolain 34 §:n 1 momentin mukaan tuen takaisinperinnästä päättää tuen myöntänyt viranomainen. Kuntien tekemien tukipäätösten osalta takaisinperintäpäätöksiä tehdään vuosittain noin 10 000—12 000 kappaletta. Takaisinperintäpäätöksissä on kysymys siitä, että jo maksettua tukea peritään takaisin jonkin havaitun virheen tai puutteen vuoksi, eli käytännössä tuensaaja rikkoo jotain tukiehtoa tai tuen myöntämisen edellytyksiä. Maaseutuvirasto ei ole edellyttänyt näissä tilanteissa, että kunta korjaa alkuperäisen tukipäätöksen, koska takaisinperintäpäätöksellä korjataan virheellistä aikaisempaa tuen myöntö- tai maksupäätöstä. Takaisinperittävät määrät ovat keskimääräisesti laskettuna joitain satoja euroja, mutta takaisinperintäpäätökset

voivat koskea jopa ainoastaan muutamien eurojen takaisinperintää. Koska kuntien tekemät takaisinperintäpäätökset ovat luonteeltaan massapäätöksiä samoin kuin kuntien tekemät tuen myöntämispäätökset, on perusteltua, että myös kuntien tekemät takaisinperintäpäätökset voitaisiin antaa tiedoksi tavallista tiedoksiantoa käyttäen. Tämä on ollut myös käytäntö useita vuosikymmeniä ennen toimeenpanolain voimaan tuloa eikä käytäntöä ole aiemman lainsäädännön voimassa ollessa kyseenalaistettu myöskään tuensaajien taholta. Päätöksen todisteellinen tiedoksianto saantitodistuksella maksaa lisäksi tällä hetkellä noin seitsemän euroa kappale, mikä lisäisi huomattavasti kustannuksia. Maaseutuhallinnolla ei ole myöskään käytettävissä järjestelmää, jolla päätös voitaisiin antaa todisteellisesti tiedoksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 18 §:n mukaisesti. Edellä sanotun perusteella ehdotetaan, että kunnan tekemä päätös — takaisinperintäpäätös mukaan lukien — voitaisiin antaa tiedoksi käyttäen hallintolain 59 §:ssä tarkoitettua tavallista tiedoksiantoa. Hakijan suostumuksella päätös voitaisiin antaa tiedoksi myös sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:ssä tarkoitettua tavallista sähköistä tiedoksiantoa käyttäen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tekemät takaisinperintäpäätökset annettaisiin jatkossakin todisteellista tiedoksiantoa käyttäen kuten aiemmin voimassa olleen lainsäädännön voimassa ollessa.

3 Esityksen vaikutukset

Maaseudun kehittämissuunnitelman mukainen korvaus maatiloiden neuvontapalvelusta maksettaisiin Euroopan unionin osarahoitteisena tukena ja se muodostuisi maaseuturahaston rahoitusosuudesta ja kansallisesta rahoitusosuudesta. Ohjelmakauden aikana korvausta on alustavasti arvioitu maksettavan 34 miljoonaa euroa, josta maaseuturahaston osuus on 42 prosenttia. Kansallisesti neuvontapalveluiden korvausta rahoitettaisiin siten vuosina 2015—2020 noin 20 miljoonaa euroa. Neuvontapalveluille maksettava korvausmäärä kasvaisi huomattavasti verrattuna tällä hetkellä tilaneuvontaan ja maatiloiden energiasuunnitelmiin maksettavaan tukimäärään

verrattuna. Vuonna 2013 tilaneuvonnan tukeen osoitettiin 200 000 euron suuruinen määräraha ja vuonna 2014 määräraha on suuruudeltaan 100 000 euroa, mutta esimerkiksi vuoden 2013 tilaneuvonnan määrärahasta käytettiin vain noin 108 000 euroa. Maatiloiden energiasuunnitelmien laatimiseen on puolestaan osoitettu 1,5 miljoonan euron suuruinen määräraha, mutta tukea maatiloiden energiasuunnitelmien laatimiseen on vuosittain myönnetty ja maksettu alle 100 000 euroa.

Korvaus neuvontapalvelusta maksettaisiin neuvojalle tai, jos neuvoja on toisen palveluksessa, tämän työnantajalle yhtä neuvontatapahtumaa kohti. Korvauksen tasosta säädetäisiin valtioneuvoston asetuksella. Maaseudun kehittämissuunnitelmassa korvauksen suuruudeksi on suunniteltu 63 euroa tunnilta, minkä lisäksi korvattaisiin matkakustannuksia. Maaseudun kehittämissuunnitelmassa yhden neuvontatapahtuman korvauksen enimmäismääräksi on suunniteltu 1 500 euroa ja koko ohjelmakauden aikana maksettavan korvauksen enimmäismääräksi maatilaa kohden 3 500 euroa. Maatila voisi saada neuvontapalveluita huomattavasti suuremman euromäärän puitteissa muutoksen tultua voimaan, sillä tällä hetkellä tilaneuvonnan kustannuksia korvataan kalenterivuoden aikana käytetyistä neuvontapalveluista enintään 330 euroa ja energiasuunnitelman laatimisesta 965 euroa. Vuoden 2015 alusta käyttöön otettavat uudet maatiloiden neuvontapalvelut kattavat huomattavasti enemmän asiakokonaisuuksia kuin nykyinen tilaneuvonta.

Maaseutuvirasto valitsisi maatalouden neuvontajärjestelmän mukaista neuvontaa antavat neuvojat. Kun neuvojia valitaan ensimmäistä kertaa, tämä vaatii Maaseutuvirastossa työtä arviolta 12 henkilötyökuukautta, koska tällöin joudutaan muun muassa laatimaan neuvojien valintakriteerit ensimmäistä kertaa. Lisäksi arvioiden mukaan ensimmäistä kertaa neuvojia valittaessa tarjouksia tulee huomattavasti enemmän kuin ensimmäistä valintakertaa seuraavina vuosina, koska neuvojat eivät voi saada korvausta aiemman lainsäädännön voimassa ollessa tehdyn hyväksynnän perusteella, vaan kaikkien vuoden 2015 alusta lukien maatiloiden neuvontaa antavat henkilöt tulee valita uudelleen. On myös huomattava, että vuonna 2014 nykyi-

nen tilatukijärjestelmä ja energiasuunnitelmatuki työllistävät Maaseutuvirastossa samanaikaisesti uuden neuvontajärjestelmän valmistelun kanssa. Uuden neuvontajärjestelmän käyttöönoton johdosta Maaseutuviraston tietojärjestelmiin tehtävät muutokset aiheuttavat virastolle noin 110 000 euron suuruisen kustannuksen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus käsittelee neuvontapalveluiden korvauksen maksuhakemukset ja tekisi päätöksen korvauksen maksamisesta. Tehtävä on uusi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Uuden tehtävän aiheuttamaa henkilöstötarvetta on vaikea arvioida, koska tässä vaiheessa ei ole tiedossa, kuinka paljon uuden maatalojen neuvontajärjestelmän mukaisia korvauksia tullaan vuosittain hakemaan ja kuinka paljon neuvontatapahtumia vuosittain on. Lisäksi tehtävät jakautuvat 15 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tämän hetken arvon mukaan tehtävän hoitamisen ei kuitenkaan arvioida lisäävän henkilöstöresurssitarvetta, vaan tehtävä voidaan hoitaa nykyisillä henkilöstöresursseilla. Maksupäätöksen tekemiseen on valmisteltu myös sähköisiä asiointimenettelyjä, jotka nopeuttavat ja helpottavat asian käsittelyä. Tällä hetkellä päätöksen tilaneuvonnan tuen myöntämisestä tekee kunta, joten kuntien tehtävät vähensivät tältä osin muutoksen tultua voimaan.

Maatalouden neuvontajärjestelmän mukaisista neuvontaa antavista neuvoista valittaisiin noudattaen julkisista hankinnoista annetun lain mukaista menettelyä. Neuvoille ei arvioida aiheutuvan tarjouksen tekemisestä merkittävästi työtä; aikaa tarjouksen tekemiseen kuluu arvioiden mukaan korkeintaan muutamia tunteja. Toisaalta neuvot valitaan koko ohjelmakaudeksi eli vuoden 2020 loppuun asti toisin kuin nykyisin, kun neuvoja voidaan hyväksyä korkeintaan kolmen vuoden määräajaksi, minkä jälkeen tämän täytyy hakea uudelleen hyväksyntää. Tältä osin ehdotus vähentää toimijoiden hallinnollista taakkaa.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu Maaseutuvirastoa.

Hallituksen esitysluonnoksesta on pyydetty lausunto 33 taholta. Hallituksen esitysluonnoksesta on saatu lausunto oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Elintarviketurvallisuusvirastolta, Maaseutuvirastolta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta, Ahvenanmaan valtionvirastolta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä ja Motiva Oy:ltä.

Saaduissa lausunnoissa esitykseen suhtauttiin pääosin myönteisesti. Useisiin lausuntoihin sisältyi näkemyksiä lain toimeenpanosta, kuten neuvojen valintamenettelystä, sekä kannanottoja annettavan neuvonnan sisällöstä ja neuvojen yksityiskohtaisemmista pätevyysvaatimuksista. Saatujen lausuntojen perusteella lain 51 §:n säännöstä päätöksen tiedoksi antamisesta on muutettu oikeusministeriön esittämällä tavalla ja lain siirtymäsäännöstä on täydennetty nykyisten tilaneuvojen hyväksymisen päättymisen osalta.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian. Lakiehdotukseen sisältyvät maatalojen neuvontajärjestelmää koskevat säännökset eli 9 luvun suomenkielinen otsikko sekä 44–47, 49 ja 50 § ehdotetaan kuitenkin tuleviksi voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2015, jolloin uusi maatalojen neuvontajärjestelmä otetaan käyttöön. Maaseutuvirasto voisi käynnistää neuvojen valintaprosessin ja suorittaa neuvojen valintaan liittyviä toimenpiteitä sen jälkeen, kun laki on tullut voimaan.

Vuoden 2015 alusta lukien ei enää anneta tilatukiasetuksen 12 artiklan mukaista neuvontaa, vaan neuvontaa annetaan maaseutuasetuksen 15 artiklassa ja horisontaalasetuksen 12 artiklassa tarkoitettuna neuvontapalveluna. Vuoden 2015 alusta käyttöön otettava neuvontajärjestelmä kattaa huomattavasti laajemman aihealueen kuin tällä hetkellä annettava tilaneuvonta. Lisäksi maaseutuasetuksen 15 artiklan 3 kohdan mukaan neuvot on valittava tarjouspyynnöillä ja valintaan on

sovellettava julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä. Tämän vuoksi ehdotetaan selvyuden vuoksi säädettävän, että nykyisin tilaneuvontaa antavien neuvojien hyväksyntä päättyy ehdotetun lain maatilojen neuvontaa koskevien säännösten tullessa voimaan. Nykyisin tilaneuvontaa antavien neuvojien tulisi siten osallistua uusien neuvojien valintaprosessiin, jonka Maaseutuvirasto järjestää lain tultua voimaan.

6 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys

Toimeenpanolailla on kumottiin aiemmin voimassa olleet, perustuslain näkökulmasta ongelmallisina pidetyt maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annettu laki ja Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annettu laki. Toimeenpanolain säätämisen yhteydessä lain tasolle nostettiin sellaisia esimerkiksi valvontaa ja valvontaseuraamuksia koskevia säännöksiä, joista aiemmin säädettiin ainoastaan asetustasolla, vaik-

ka perustuslain näkökulmasta katsottuna asia olisi edellyttänyt lain tasoista perussäännöstä. Toimeenpanolakia valmisteltaessa kiinnitettiin myös huomiota asetuksenantovaltuuksien tarkkarajaisuuteen ja otettiin huomioon perustuslakivaliokunnan edellyttämä säädösten arviointi kokonaisuudessaan.

Tähän esitykseen ei sisälly ehdotuksia uusista asetuksenantovaltuuksista. Neuvontajärjestelmää koskevat ehdotukset, kuten neuvojien valintamenettely, perustuvat horisontaaliasetuksen ja maaseutuasetuksen säännöksiin, jotka ovat jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Tällä hetkellä tilaneuvontaa antavien neuvojien hyväksynnän päättymistä koskevassa säännöksessä on otettu huomioon perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö (esimerkiksi PeVL 9/2013 vp).

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotettu laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 4 §:n 1 kohta, 6 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 37 ja 39 §, 9 luvun otsikon suomenkielinen sanamuoto, 44—46 §, 47 §:n 1 momentti, 49 §:n 1 momentti, 50 § ja 51 §:n otsikko, sekä
lisätään 4 §:ään uusi 5 a kohta ja 51 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *horisontaaliasetuksella* yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 458/2008 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1306/2013;

5 a) *maaseutuasetuksella* Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1305/2013;

6 §

Maaseutuvirasto

Maaseutuvirasto vastaa tukijärjestelmien ja Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman toimeenpanon suunnittelusta, toteutuksesta, kehittämisestä ja seurannasta sekä varojen käytön asianmukaisesta hallinnosta ja valvonnasta. Maaseutuvirasto ohjaa ja valvoo tukijärjestelmien toimeenpanoa sekä muita viranomaisia näiden hoitaessa horison-

taaliasetuksen 7 artiklan nojalla maksajaviraston vastuulle kuuluvia tehtäviä. Lisäksi Maaseutuvirasto vastaa tukeen liittyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä, maksujen suorittamisesta sekä muista tukijärjestelmiin liittyvistä hallinnollisista tehtävistä.

12 §

Viranomaisen alueellinen toimivalta

Toimivaltainen on se 8—11 §:ssä tarkoitettu viranomainen, jonka toimialueella maatalan talouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, toimivaltainen on se viranomainen, jonka toimialueella pääosa maatalan pelloista sijaitsee.

37 §

Maksajavirasto

Maaseutuvirasto toimii horisontaaliasetuksen 7 artiklassa tarkoitettuna maksajavirastona.

39 §

Todentamisviranomainen

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää horisontaaliasetuksen 9 artiklassa tarkoitettun

todentamisviranomaisen. Todentamisviranomaiseksi voidaan nimetä viranomainen taikka tilintarkastuslaissa tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa tarkoitettu tilintarkastusyhteisö tai tilintarkastaja.

9 luku

Maatilojen neuvontajärjestelmän toimeenpano

44 §

Maatilojen neuvontajärjestelmä

Maaseutuasetuksen 15 artiklassa ja horisontaaliasetuksen 12 artiklassa tarkoitettua neuvontapalvelua antavat Maaseutuviraston valitsemat neuvojat.

45 §

Neuvojien valitseminen ja hyväksyminen

Neuvojat valitaan noudattaen, mitä julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007) säädetään. Neuvojat valitaan ja hyväksytään määräajaksi, joka päättyy Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 voimassaolon päättyessä.

Valitsemisen ja hyväksymisen edellytyksenä on, että neuvojalla on neuvontatehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus. Neuvojan tulee lisäksi täyttää 46 §:ssä säädetty kelpoisuusehdot.

Neuvojan tulee ylläpitää ja kehittää maatilojen neuvonnan edellyttämää ammattitaitoa.

46 §

Neuvojien kelpoisuusehdot

Neuvojalla tulee olla neuvottavan asiakokonaisuuden alaan soveltuva vähintään toisen asteen koulutus ja soveltuva neuvontakokemus. Neuvojan tai, jos neuvoja on toisen palveluksessa, tämän työnantajan tulee olla merkitty arvonlisäverolain (1501/1993) 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

47 §

Hyväksynnän peruuttaminen

Maaseutuvirasto voi peruuttaa hyväksymisen, jollei neuvoja täytä hyväksymisen edellytyksiä tai jollei tämän muutoin voida katsoa olevan soveltuva tehtävänsä virheellisen menettelynsä tai laiminlyöntinsä vakavuuden tai toistuvuuden vuoksi. Maaseutuviraston on ennen hyväksymisen peruuttamista annettava neuvojalle kirjallinen huomautus sekä kuuluttava tätä.

49 §

Neuvontarekisteri

Neuvontajärjestelmän toimeenpanoa varten on neuvontarekisteri. Rekisteriin talletetaan tarpeelliset yksilöinti- ja yhteystiedot maatilojen neuvontajärjestelmän neuvojistakin sekä muut neuvonnan toteuttamista ja seuranta varten tarpeelliset tiedot.

50 §

Neuvontarekisterin tietojen luovuttaminen ja säilytysaika

Neuvontarekisterin tietojen julkisuuteen, niiden luovuttamiseen ja luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

Valitut neuvojat merkitään neuvontarekisteriin. Tiedot säilytetään rekisterissä kymmenen vuoden ajan Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 päätyttyä.

51 §

Päätöksen maksullisuus ja tiedoksianto

Kunnan tekemä päätös voidaan antaa tiedoksi siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ . Sen 9 luvun otsikon suomenkielinen sanamuoto sekä 44—47, 49 ja 50 § tulevat kuitenkin voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Tämän lain 9 luvun suomenkielisen otsikon sanamuodon sekä 44—47, 49 ja 50 §:n voimaan tullessa voimassa oleva hyväksyntä neuvonnan antamiseen päättyy tämän lain 9 luvun suomenkielisen otsikon sanamuodon sekä 44—47, 49 ja 50 §:n tullessa voimaan.

Helsingissä 3 päivänä huhtikuuta 2014

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 4 §:n 1 kohta, 6 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 37 ja 39 §, 9 luvun otsikon suomenkielinen sanamuoto, 44—46 §, 47 §:n 1 momentti, 49 §:n 1 momentti, 50 § ja 51 §:n otsikko, sekä
lisätään 4 §:ään uusi 5 a kohta ja 51 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:
 1) *rahoitusasetuksella* yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1290/2005;

Tässä laissa tarkoitetaan:
 1) *horisontaaliasetuksella* yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvostona asetusten (EY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 458/2008 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1306/2013;

5 a) *maaseutuasetuksella* Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1305/2013;

6 §

6 §

Maaseutuvirasto

Maaseutuvirasto

Maaseutuvirasto vastaa tukijärjestelmien ja Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman toimeenpanon suunnittelusta, toteutuksesta, kehittämisestä ja seurannasta sekä varojen käytön asianmukaisesta hallinnosta ja valvonnasta. Maaseutuvirasto ohjaa ja valvoo tukijärjestelmien toimeenpanoa sekä muita viranomaisia näiden hoitaessa rahoitusasetuksen 6 artiklan nojalla maksajaviraston vas-

Maaseutuvirasto vastaa tukijärjestelmien ja Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman toimeenpanon suunnittelusta, toteutuksesta, kehittämisestä ja seurannasta sekä varojen käytön asianmukaisesta hallinnosta ja valvonnasta. Maaseutuvirasto ohjaa ja valvoo tukijärjestelmien toimeenpanoa sekä muita viranomaisia näiden hoitaessa *horisontaaliasetuksen 7 artiklan* nojalla maksajavi-

tuulle kuuluvia tehtäviä. Lisäksi Maaseutuvirasto vastaa tukeen liittyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä, maksujen suorittamisesta sekä muista tukijärjestelmiin liittyvistä hallinnollisista tehtävistä.

raston vastuulle kuuluvia tehtäviä. Lisäksi Maaseutuvirasto vastaa tukeen liittyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä, maksujen suorittamisesta sekä muista tukijärjestelmiin liittyvistä hallinnollisista tehtävistä.

12 §

Viranomaisen alueellinen toimivalta

Toimivaltainen on se 8—10 §:ssä tarkoitettu viranomainen, jonka toimialueella maatilan talouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, toimivaltainen on se viranomainen, jonka toimialueella pääosa maatilan pelloista sijaitsee.

12 §

Viranomaisen alueellinen toimivalta

Toimivaltainen on se 8—11 §:ssä tarkoitettu viranomainen, jonka toimialueella maatilan talouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, toimivaltainen on se viranomainen, jonka toimialueella pääosa maatilan pelloista sijaitsee.

37 §

Maksajavirasto

Maaseutuvirasto toimii rahoitusasetuksen 6 artiklassa tarkoitettuna maksajavirastona.

37 §

Maksajavirasto

Maaseutuvirasto toimii *horisontaalasetuksen 7 artiklassa* tarkoitettuna maksajavirastona.

39 §

Todentamisviranomainen

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää rahoitusasetuksen 7 artiklassa tarkoitetun todentamisviranomaisen. Todentamisviranomaiseksi voidaan nimetä viranomainen taikka tilintarkastuslaissa tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa tarkoitettu tilintarkastusyhteisö tai tilintarkastaja.

39 §

Todentamisviranomainen

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää *horisontaalasetuksen 9 artiklassa* tarkoitetun todentamisviranomaisen. Todentamisviranomaiseksi voidaan nimetä viranomainen taikka tilintarkastuslaissa tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa tarkoitettu tilintarkastusyhteisö tai tilintarkastaja.

9 luku

Tilaneuvontajärjestelmän toimeenpano

44 §

Tilaneuvontajärjestelmä

Tilatukiasetuksen 12 artiklassa tarkoitettua

9 luku

Maatilojen neuvontajärjestelmän toimeenpano

44 §

Maatilojen neuvontajärjestelmä

Maaseutuasetuksen 15 artiklassa ja ho-

maatalousmaata ja tilanhoitoa koskevaa neuvontaa antavat Maaseutuviraston hyväksymät järjestöt ja neuvojat. *Tilaneuvonta on maksullista.*

risontaaliasetuksen 12 artiklassa tarkoitettua neuvontapalvelua antavat Maaseutuviraston valitsemat neuvojat.

45 §

45 §

*Neuvojien hyväksyminen**Neuvojien **valitseminen** ja hyväksyminen*

Neuvontajärjestön ja neuvojan hyväksymistä haetaan kirjallisesti Maaseutuvirastolta. Hyväksyntä tehdään enintään kolmen vuoden määräajaksi kerrallaan.

Neuvojat valitaan noudattaen, mitä julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007) säädetään. Neuvojat valitaan ja hyväksytään määräajaksi, joka päättyy Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 voimassaolon päättyessä.

Hyväksymisen edellytyksenä on, että neuvontajärjestöllä ja neuvojalla on tehtävänsä laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus. Neuvojen tulee lisäksi täyttää 46 §:ssä säädetyt kelpoisuusehdot.

Valitsemisen ja hyväksymisen edellytyksenä on, että neuvojalla on neuvontatehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus. Neuvojan tulee lisäksi täyttää 46 §:ssä säädetyt kelpoisuusehdot.

Maaseutuviraston on kuultava Elintarviketurvallisuusvirastoa ennen sellaisen neuvontajärjestön tai neuvojan hyväksymistä, joka antaa neuvontaa eläinten tunnistuksesta ja rekisteröinnistä, kasvinsuojeluaineista, elintarvikkeista, rehuista tai eläinten hyvinvoinnista ja eläintaudeista ilmoittamisesta.

Neuvojan tulee ylläpitää ja kehittää maatalouden neuvonnan edellyttämää ammattitaitoa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä neuvontajärjestöjen ja neuvojien hyväksymismenettelystä.

46 §

46 §

*Neuvojien kelpoisuusehdot**Neuvojien kelpoisuusehdot*

Neuvojalla tulee olla neuvottavan asiakokonaisuuden alaan soveltuva vähintään opistotasoinen koulutus tai muu vastaava koulutus sekä vähintään vuoden työkokemus kyseiseltä alalta. Erityisestä syystä voidaan koulutusvaatimuksesta poiketa ja hyväksyä neuvojaksi myös vastaavat tiedot ja taidot omaava henkilö, jolla on pitkä työkokemus. Neuvoijalla on lisäksi oltava kokemusta neuvonnasta.

Neuvojalla tulee olla neuvottavan asiakokonaisuuden alaan soveltuva vähintään toisen asteen koulutus sekä soveltuva neuvontakokemus. Neuvojan tai, jos neuvoja on toisen palveluksessa, tämän työnantajan tulee olla merkitty arvonlisäverolain (1501/1993) 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

Neuvojan on suoritettava Maaseutuviraston järjestämä koe hyväksytysti. Neuvontajärjestön tai neuvojan on lisäksi esitettävä Maaseutuvirastolle kirjallinen neuvonnan toimintasuunnitelma.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä neuvojille järjestettävän kokeen sisällöstä ja toteuttamistavasta

sekä neuvonnan toimintasuunnitelmaan sisällytettävistä seikoista.

47 §

Hyväksynnän peruuttaminen

Maaseutuvirasto voi peruuttaa hyväksymisen, jollei *neuvontajärjestö* tai neuvoja täytä hyväksymisen edellytyksiä tai jollei tämän muutoin voida katsoa olevan soveltuva tehtäväänsä virheellisen menettelynsä tai laiminlyöntinsä vakavuuden tai toistuvuuden vuoksi. Maaseutuviraston on ennen hyväksymisen peruuttamista annettava *neuvontajärjestölle* tai neuvojalle kirjallinen huomautus sekä kuultava tätä.

47 §

Hyväksynnän peruuttaminen

Maaseutuvirasto voi peruuttaa hyväksymisen, jollei neuvoja täytä hyväksymisen edellytyksiä tai jollei tämän muutoin voida katsoa olevan soveltuva tehtäväänsä virheellisen menettelynsä tai laiminlyöntinsä vakavuuden tai toistuvuuden vuoksi. Maaseutuviraston on ennen hyväksymisen peruuttamista annettava neuvojalle kirjallinen huomautus sekä kuultava tätä.

49 §

Neuvontarekisteri

Neuvontajärjestelmän toimeenpanoa varten on neuvontarekisteri. Rekisteriin talletetaan:

1) tarpeelliset yksilöinti- ja yhteystiedot tilaneuvontajärjestelmän *neuvontajärjestöistä*, neuvojista ja neuvontaan osallistuvista tuensaajista;

2) palaute, jonka tuensaajat antavat neuvontajärjestöistä ja neuvojista; sekä

3) muut neuvonnan toteuttamista ja seuranta varten tarpeelliset tiedot.

49 §

Neuvontarekisteri

Neuvontajärjestelmän toimeenpanoa varten on neuvontarekisteri. Rekisteriin talletetaan tarpeelliset yksilöinti- ja yhteystiedot *maatalojen neuvontajärjestelmän* neuvojista sekä muut neuvonnan toteuttamista ja seuranta varten tarpeelliset tiedot.

50 §

Neuvontarekisterin tietojen luovuttaminen ja säilytysaika

Neuvontarekisterin tietojen julkisuuteen, niiden luovuttamiseen ja luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999). *Tietoja tuensaajan tilaneuvonnasta antamasta palautteesta luovutetaan kuitenkin ainoastaan valtion ja kunnan viranomaiselle laissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjen tehtävien hoitamista varten, palautetta saaneelle neuvojalle tai*

50 §

Neuvontarekisterin tietojen luovuttaminen ja säilytysaika

Neuvontarekisterin tietojen julkisuuteen, niiden luovuttamiseen ja luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

Voimassa oleva laki

neuvontajärjestölle taikka sille neuvontajärjestölle, jonka palveluksessa palautetta saanut neuvoja toimii. Edellä tarkoitettut tiedot luovutetaan ainoastaan ilman palautteen antajan henkilötietoja.

Hyväksytyt neuvontajärjestöt ja neuvojat voidaan merkitä neuvontarekisteriin enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tiedot säilytetään rekisterissä kymmenen vuoden ajan sen kalenterivuoden päättymisestä, jona neuvontaa on annettu.

51 §

Päätöksen maksullisuus

Valitut neuvojat merkitään neuvontarekisteriin. Tiedot säilytetään rekisterissä kymmenen vuoden ajan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 päättymisestä lukien.

51 §

Päätöksen maksullisuus ja tiedoksianto

Kunnan tekemä päätös voidaan antaa tiedoksi siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 9 luvun otsikon suomenkielinen sanamuoto sekä 44—47, 49 ja 50 § tulevat kuitenkin voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 9 luvun suomenkielisen otsikon sanamuodon sekä 44—47, 49 ja 50 §:n voimaan tullessa voimassa oleva hyväksyntä neuvonnan antamiseen päättyy tämän lain 9 luvun suomenkielisen otsikon sanamuodon sekä 44—47, 49 ja 50 §:n tullessa voimaan.